

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. V. Admiranda Matris statio sub cruce, fusiùs exponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Virgo de siti filium queri, promptum erat illi cogitare: Hunc ego Angelorum Dominum, in cunis vagientem infantulum meis uberibus lactavi, nunc extreme sitienti nec guttulam aquæ valeo porrigere.

Audiat deinde Virgo testamentum recitari, & alium sibi filium legari; audit etiam vociferantem à Patre se derelictum, audit sub ultimam vitæ periodum validè clamantem, & unâ expirantem vidit. Hic profectò luminare majus & minus extinctum. Prædictum à Joële:

Sol convertetur in tenebras, & luna in sanguinem. Sol Christus in mortis tenebras conversus, Pulchra ut luna Virgo sanguine filii aspersa est. Potuit illa dicere: Cor meum dereliquit me: nam ille qui cor meum fuit & corde charior, jam extinctus est. & unâ cor meum mihi evulsim est. O fili mi amantissime, si umquam vel oculo te læsi, tolle oculos meos; si offendi te lingua, linguam tolle; si faciando & gestando te, malè usâ manibus aut brachiis, tolle manus, tolle brachia. Cur, obsecro, cor meum, cor summum cordis mei thesaurum tollis, cur auferis teipsum mihi? Cor meum dereliquit me. Nam inter nos cor unum, anima & voluntas una fuerat. Hinc filii mei mors, mea est.

En afflictorum consolatricem, sed afflictissimam; en stellam maris, sed in mare lapsam, & adhuc tamen ardentem, & amoris igne plenam. Laurentius Justinianus cor Mariæ Virginis clarissimum Dominicæ Passionis speculum appellat, in quo Deus & Angeli omnia Christi tormenta spectare; homines verò vel in ipso vultu Virginis dolores Christi summos, legere potuerint. Si dubium sit, an homo in extremis constitutus vitam exhalaret, experimentum certius vix capi potest quam ab oppositu speculi; si obnubilatur, vivit etiamnum æger; sin autem tersum maneat, inter mortuos censendus. Stat Mater Domini sub cruce velut purissimum, vivum, tersissimum speculum, per quod tam vita quam mors filii tralucet. Dum spiraret filius, tam vulnera filii quam voces Virginis mentem mœroribus obnubilarent; post mortem sola mortui forma sed exanguis, figura sed immutata, & muta in hoc speculo apparer.

Ah, quomodo tandem huic spectaculo interesse, & filium in tali lectulo morientem aspicere potuit? Agar ancilla Saræ, cum anno, quam itineri acceperat, consumptâ, fame sitique urgeretur ad extrema, filium linaclem sub arbore collocavit, & procul inde digressa, non possum, ajebar, filium morientem cernere. Et ad reli jactum tristi spectaculo se subducens, ac confidens, altâ voce ploravit. Cum infantulos catelepis corripit, à cunis parentes abeunt, ne miserè luctantes cernant. Jacob in omnibus adversis inconcussus videbatur, ad unicum illum nuntium extincti Joseph animum contraxit. Diverse clades, exque maximæ, nuntiabantur Jobo: nil visus est moveri, dum advolaret servus, nisi liberorum funera percenserebat: *tunc surrexit Job, & scidit vestimenta sua, & tonsio capite corruens in terram adoravit.* At verò hæc magna Mater in conspectum morientis filii se animosè dedit, stetit, dum natus expiravit. Hæc omnia immensus amor potuit, qui hoc effecit, ut Mater omnem filii dolorem senserit, verè cum illo crucifixa.

Pro testimonio beata Birgitta dicens, Matrem ita loquentem repræsentat: Cum flagellaretur & pungeretur filius meus, quasi cor meum flagellabatur & pungebatur. Ego etiam sui propinquior ei in passione, nec separabar ab eo. Ego stabam vicinius cruce ejus, & sicut hoc gravius pungit quod vicinius est cordi, sic dolor ejus gravior erat præ ceteris mihi. Cumque respexisset ad me de cruce, & ego ad eum, tunc de oculis meis quasi de venis lacrymæ exhibant; propterea audacter dico, quod dolor ejus erat dolor meus, quia cor ejus erat cor meum. Sicut enim Adam & Eva vendiderunt mundum pro uno pomo, sic filius meus & ego redemimus mundum quasi uno corde. Cum autem clamaret, Pa-

ter, in manus tuas commendo spiritum meum; hæc vocem cum audissem ego ejus mœrissimam Mater, contremuerunt omnia membra mea cum amaro cordis mei dolore. Et quoties postea hæc vocem cogitabam, quasi in aure meâ recens erat. Hic discamus similitatibus, livori, ac invidia mori. Promittens Christus, Et ego, inquit, si Ioan. c. 12. exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum. Cor Maris omnium primò attraxit: ut unam & nostra eadem hac viâ trahat, subque cordi amantissimè conjungat! Hæc de septem gladiis, quos Mater Virgo inter filii cruciatu pectore gestavit. Sequitur granadilla floris columella, quæ nobis admirandam Virginis stationem adumbrat.

S. V. Admiranda Matris statio sub cruce suis exponitur.

Stabat autem juxta cruce[m] Jesu, Mater ejus. Cum se- Ioan. c. 19. prem filii Saulis à Gabaonitis in cruce ordine ap- vers. 25. peni essent, Respha, quæ duos ex iis genuerat, ad cruce tentoriolum sibi struxit, & lectulum sed rigidissimum è cilicio composuit, ut ea cadavera à volucrum & ferarum lanienâ tueretur. Has excubias egit, dum celo pluvia haberentur. Vidit Maria fuisse oculis suum filium crucifigi, nec à pendentis cruce abiit, asperrimo licet cilicio induta, summis doloribus undequaque cincta. Fideles tamen excubias ad cruce[m] habuit, stetit, perseveravit. Hic seriò expendendum, quomodo deum hæc Mater per furiosam plebem, per Phariseos irrisores, per milites crucifigentes ad cruce[m] filii penetravit. Calumniabantur isti, hi deridebant, indignabantur illi mulierem huic spectaculo intervenire; alii eam digito monstrabant: Hæc seductoris Mater est. Perrupit omnia, ut ad cruce[m] filii stans posset excubare.

I. Stabat amicis, notis, discipulis, qui tanta promiserant, jam pridem dilapsis; stabat illa. Amor & dolor inter se certabant; dolor deiecit & extinxisset, vicit amor & erexit, stare fecit & perseverare. Itaque geminas hæc aras, duo sacrificia Chrysostomus considerat, sanguinis unum, alterum ignis, seu amoris. Sicut autem nullus facillè amor parentum in filios amorem superat, ita nec dolor conceptum ex eorundem obitu dolorem. Explicet mihi quis amorem, & ego illi dolorem explicavero.

II. Stabat. Amoris hoc non tantum summi, sed constantissimi fuit, qui plenus spe ac fide Christum expectabat redivivum. Stabat publicè inter tot hostes hominis crucifixi nota mater. Stabat non eminus, sed proxima filio, juxta cruce[m]; verè cum filio crucifixa. Quomodo tandem Virgo beata & Joannes discipulus velut geminæ spicæ, tam horrendam illius diei grandinem evaserunt, quâ totus orbis verberatus pæne corrui stante hac unâ Virgine.

III. Stabat, gladio Simeonis lenè pertranscunte. Caligule vox nota est: *ta feri, ut sentiat se mori.* Hæc Mater tot gladios hinc reperit, quot spinas, clavos, vulnera filii, sanguineosque rivulos vidit. Meri erant gladii per aures oculosque admissi. Nam quæ Christus in corpore percellus, ea Virgo in corde, cum filio flagellis cæsa, spinis coronata, crucifixa, transfossa. Omnium Martyrum dolores leves sunt, inquit Amelms, cum hoc dolentis Virginis collati. Quomodo agrithonia seu animi dolor cor hominis perrodât, exedat, consumat, luculentè Christus in olivarum horto monstravit.

IV. Stabat, non discurrebat, non sedebat, non jacebat, sed stabat, oculos per omnia nati vulnera volutans: manus, pedes, caput, faciem morientis exactissimè contemplata: stabat fixissimis oculis tamquam depictura filium. Verè depinxit, non in telâ, sed in corde, atque hanc effigiem sibi semper retinuit. Stabat reverentiâ filii, paratè parata, stabat parata mori, ait Ildefonsus, si non desit percussoris manus.

Gen. cap. 2. v. 16. v. 17. v. 18. v. 19. v. 20. v. 21. v. 22. v. 23. v. 24. v. 25. v. 26. v. 27. v. 28. v. 29. v. 30. v. 31. v. 32. v. 33. v. 34. v. 35. v. 36. v. 37. v. 38. v. 39. v. 40. v. 41. v. 42. v. 43. v. 44. v. 45. v. 46. v. 47. v. 48. v. 49. v. 50. v. 51. v. 52. v. 53. v. 54. v. 55. v. 56. v. 57. v. 58. v. 59. v. 60. v. 61. v. 62. v. 63. v. 64. v. 65. v. 66. v. 67. v. 68. v. 69. v. 70. v. 71. v. 72. v. 73. v. 74. v. 75. v. 76. v. 77. v. 78. v. 79. v. 80. v. 81. v. 82. v. 83. v. 84. v. 85. v. 86. v. 87. v. 88. v. 89. v. 90. v. 91. v. 92. v. 93. v. 94. v. 95. v. 96. v. 97. v. 98. v. 99. v. 100.

Gen. cap. 2. v. 16. v. 17. v. 18. v. 19. v. 20. v. 21. v. 22. v. 23. v. 24. v. 25. v. 26. v. 27. v. 28. v. 29. v. 30. v. 31. v. 32. v. 33. v. 34. v. 35. v. 36. v. 37. v. 38. v. 39. v. 40. v. 41. v. 42. v. 43. v. 44. v. 45. v. 46. v. 47. v. 48. v. 49. v. 50. v. 51. v. 52. v. 53. v. 54. v. 55. v. 56. v. 57. v. 58. v. 59. v. 60. v. 61. v. 62. v. 63. v. 64. v. 65. v. 66. v. 67. v. 68. v. 69. v. 70. v. 71. v. 72. v. 73. v. 74. v. 75. v. 76. v. 77. v. 78. v. 79. v. 80. v. 81. v. 82. v. 83. v. 84. v. 85. v. 86. v. 87. v. 88. v. 89. v. 90. v. 91. v. 92. v. 93. v. 94. v. 95. v. 96. v. 97. v. 98. v. 99. v. 100.

5. Non murmurans, nec vindictam clamans.

Math. c. 5. vers. 44.

6. Igne ferius urente, quam qui tres Hebræos aduulsi, operata.

7. In irato mari tot cruciatuum iaceculsa.

Ahor. cap. 2. vers. 13.

Quomodo omnes cruciatuus à Christo perpeffi ad Dei voluntatem referantur.

8. Constantia incredibili prædita.

V. Stabat, & non murmurabat, neminem accusabat, vindictam non clamabat, nihil querulæ vocis jactabat, neminem vel verbulo violabat, nullum nec minimum impatientiæ signum edebat, sed nec Deum rogabat, ut ignis cælo rueret, terra deliiceret, mare facinorosos forberet. Nôrat ex lege filii, non tantum diligere inimicos, sed iis etiam benefacere, & pro persequentibus & calumniantibus orare. Nôrat, divinæ Providentiæ omnia esse committenda.

VI. Stabat, sed si dolores stantis consideremus, stabat in igne sævius urente, quam qui tres Hebræos juvenes operuit, aut qui Laurentium, Polycarpum, Olympium, Fructuosum, Angurium, Eulogium, Abibum, Gallicum, torque alios generosos Martyres ulli; aut qui Apoloniam, Domitillam, Euphrosynam, Theodoram, Potamiënâ, Theodoram, Anastasiam, & illa viginti millia Nicomediæ nocte Nascentis Christi in templo involvit. Stabat Mater tristissima in monte Atnâ. Hic ignis, hic gladius, ignis amoris, gladius doloris. Non enim crucifixum virum aspiciebat, sed filium super omnem Job desformatum.

VII. Stabat, sed in medio marinorum fluctuum. In irato mari tot cruciatuum stabat inconcussa, solo Deo nixa, cui & gratias egit pro luctu tam copioso, quem ut certum favoris eximii argumentum agnovit. Stabat in Dei nutu & arbitrio consolidata, in unam Dei voluntatem, à quâ summum firmamenti ac virium habuit, inconniventes oculos reflexit. Hinc centies iterumque centies atque sexcenties suam divinæ voluntati sublingnans, O Deus, ajebar, ô mi Deus, sicut vis. Anima illius divinæ voluntati sic conglutinata erat, ut si hos cruciatuus verbulo potuisset impedire, id sanè factura non fuisset, ut quæ sciverat, definito consilio & præscientiâ Dei, hæc omnia tam à filio quam à se toleranda. Filium quidem hæc Mater tenuissime amabat, superans omnium matrum amores, nihilominus honor Patris, & salus humanæ gentis erant ei chariora. Dei voluntas unica eam in omnibus ad tantos dolores perferendos erexit.

Sed objicias: Quomodo istud omne ad Dei voluntatem referatur, quod nequitia Judæorum, invidia Pontificum & Phariseorum erat? Rem verbo expediam; Nequitia humanæ voluntati divinæ nihil umquam potest obstruere. Filium in cruce mori Deus ab æterno voluit, ut illum Judæi crucifigerent, aut Romani, non imperavit, sed permisit, quos id flagitiosè sed voluntariè facturos esse prævidit. Hominem vertiginosum juxta præcipitium ambulans valde juverit, qui dextram porrigens dicit: Da manum, & in me manum respice. Ita Dei voluntas Matrem Virginem per hæc præcipitia salvam duxit. Si aliis matribus viæ tam præruptæ ac inviæ fuissent calcandæ, si talia in filiis spectanda supplicia, centies cortuissent. In unam Dei voluntatem Virgo Mater respexit.

VIII. Stabat, constantiâ incredibili. Constantiam præsci pingebant in rupe stantem, allisis maris fluctibus, cum inscriptione, *Eadem sum semper*. Dei Mater stat hic in rupe, dolorum fluctibus undique illidentibus. Sed illa verè dixerit, *Eadem sum semper*. Filius meus ut latro comprehenditur; Annæ, Caiphæ, Pilato, Herodi sistitur, cæditur, ut mortis reus damnatur: *Eadem sum semper*. Flagellis discerpitur, spinis redimitur, Batabbæ postponitur, cruci addicitur: *Eadem sum semper*. Infami ligno affigitur, inter tormenta loquitur, clamans hæstâ confoditur, de ligno deponitur: *Eadem sum semper*. Verè fuit, numquam impatiens aut pusillanimis; constans semper & virtutis invicta Stabat. Quam patiens fuit hæc constantia, Christiani! quam nos longè aliter! quos ventulus levis dejicit, quos acerbior verbum turbat, quos obliquus oculus affligit, quos quævis injuriola lædit, quos paullo operosior labor ærnat, quos qualemque tædiolum humo affigit, quos omnis tristior

A eventus nimium quantum excruciat. Imò quotiescumque res non è sententiâ & voto succedunt, frangimur, succumbimus, prosternimur, jacemus modicis ærumnis victi. En Domini Matrem sub cruce filii in rupe stantem, *Eadem est semper*. Animum non despondit, nihil patientiæ aut constantiæ remisit, *semper eadem in summis doloribus*.

IX. Stabat, uti ad stare solet mater agrotanti filio, aut cum illi vena inciditur. Stabat, uti assistens Deo æterna Sapientia, *Quando, inquit, preparabat celos, adæram, quando cæcâ lege & gyro vallabat abyssos, quando æthera firmabat sursum, & librabat fontes aquarum; quando circumdabat mari terminum suum, & legem ponebat aquis, ne transirent fines suos; quando appendebat fundamenta terra*. En Mater filio in orbis restauratione ubique adest, cum in cruentâ cruce referatur cælum, cum ruinosi orbis fundamenta clavis quatuor firmaret, cum tartari abyssum terminis certis clauderet, cum summos mundi montes, volupratem, opes, honorem imponeret stateræ, & ad pondus suæ crucis libraret, Mater ei adstare, & juxta eum stabat.

X. Stabat, cum orbis pæne totus rueret. O qualis Mater, qualis virago ac herois! Gratiâ plena, beatissima est, etiam cum in summis doloribus est. Licebit, putem, querere: Et quomodo potuisti, ô Mater, spectare tam infanda? num oculi tui robustiores sunt aut ardentiores quam solis? hic oculos sibi ipse velavit, ne cogere tur sui Domini tam diros cruciatuus aspiceret, testatus orbis se imparem tam crudeli spectaculo; & tu, ô Mater, aperis tuos oculos, cum suos filius in morte claudit. Num homini crucifixo cognata mens è quam luna? hæc atrum syrma induit, & viam aviam ecurrit, ne conditorem tam dira patientem & morientem cerneat. Tu verò hujus viri Mater accurris, & tuis ipsa oculis spectas, qui sanguis tuus stillatim effluit. Expavit terra, & præ luctu contremuit: tu etiânum erecta stas, & filium inter tormenta summa expirantem contemplanis. Rumpuntur saxa, & fœdis vulneribus conciduntur; tu stas, & numeras filii vulnera; numquid cor tuum solidius est saxis?

XI. Stabat, audiebat, videbat talia, qualia nulla umquam mater. Si matrum omnium plangores colliguntur, pondo unicum erit ad hoc centumpondium. Jure meritis Augustinus hunc luctum Virginis, immensitatem doloris nominat. Nunc igitur & in cælo hæc mater Mater audit & videt, quæ nullus vidit oculus, nulla auris audit.

Enimverò sic firma & fixa stabat, ut eam neque vita neque mors, neque creata res ulla, ab amore ac præsentia filii potuerint divellere, aut dejicere; stabat certè, neque enim eam truculentus Judæorum furor, nec barbaræ militum sævitiæ, nec summa plebis compressio, neque tor maledicæ linguæ, quæ illam telis undique impetebant, hoc statu movere potuerunt. Maledicta & execrationes mille audiebat; illa tamen stabat, longè fortior Apostolis, stabat tot inter molossos, qui unicum ipsius agnellum lacerarunt.

XII. Stabat adhuc filio jam mortuo. Diffiluxere omnes, suam singuli domum repetivere: à cruce non abiit Virgo, sed divinæ bonitati fidebat ac providentiæ, à quâ speraverat mittendos in subsidium homines, qui in sua fide brachia, amanissimum illud crucis pondus deponerent.

§. VI. *Eadem uberius explentur.*

EN amaranthum nobilissimum, qui floribus autumnis deficientibus, si aquâ infusâ recreetur, ita revirescit, ut inde terra hieme contexti possint. Herba est mirè formosa, & inde nomen sortita, carptu facilis, non flaccescit, ut aliæ, nec inarescit: ita Virgo virtutum omnium virore speciosissima, patiens, oblectandans, ad ipsam